

כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר ופיתוח), התשס"א-2001

בתוקף סמכותי לפי סעיף 15א לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ובאישור הועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מתקין כללי פטור סוג אלה:

1. בכללים אלה

"הסכם מו"פ" - חוזה שמטרתו ביצוע מחקר ופיתוח משותפים למוצר או לתהליך, ועיקרו אחד או יותר מאלה:

- (1) ביצוע תכנית מחקר ופיתוח בידי צוות משותף, ארגון משותף או תאגיד משותף;
 - (2) העברה משותפת של ביצוע תכנית מחקר ופיתוח לצד שלישי;
 - (3) חלוקת ביצוע תכנית מחקר ופיתוח בין הצדדים בדרך של התמחות;
 - (4) שיתוף פעולה בין הצדדים בהעברת ידע זה לזה או בקבלת זכויות בקניין רוחני הנחוצים להם לביצוע מחקר ופיתוח, או שיתוף פעולה כאמור לשם העברת הידע או הזכויות האמורות לצד שלישי שיבצע בעבורם תכנית מחקר ופיתוח.
- "מוצר"** - לרבות שירות;
- "מחקר ופיתוח"** - פעילות לפיתוח מוצר או תהליך או לשיפור מוצר קיים או תהליך קיים, לרבות רכישת ידע טכני, ביצוע ייצור ניסיוני, עריכת ניסויים ובניית מיתקנים נחוצים, ככל הנחוץ להשגת התוצאות המבוקשות;
- "שיווק תוצאות מחקר ופיתוח"** - שיווק מוצר או תהליך שפותחו במסגרת הסכם מו"פ, וכן שיווק מוצר שיוצר או תהליך שיושם במסגרת שימוש בתוצאות המחקר והפיתוח;
- "שימוש בתוצאות מחקר ופיתוח"** - ייצור מוצר או יישום תהליך שפותחו במסגרת הסכם מו"פ.

2. (א) הסכם מו"פ בין מי שאינם מתחרים, הכולל כבילה אחת או יותר, פטור מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים אם התקיימו לגביו כל התנאים שבכללים אלה.

(ב) מותר לכלול בהסכם מו"פ את הכבילות המפורטות להלן או חלק מהן:

- (1) התחייבות שלא לבצע מחקר ופיתוח עצמאיים בתחום הסכם המו"פ או בתחום קרוב אליו;
- (2) התחייבות שלא לבצע מחקר ופיתוח יחד עם צד שלישי או באמצעותו בתחום הסכם המו"פ או בתחום הקרוב אליו;

- (3) כאשר ביצוע המו"פ נמסר לצד שלישי - התחייבות לרכוש ממנו את תוצאות המו"פ וזכויות השימוש בהן ;
- (4) התחייבות של הצדדים להסכם המו"פ לחלוק מידע שנצבר במהלך המחקר והפיתוח ;
- (5) התחייבות של צד להסכם המו"פ להימנע משימוש בידע שהתקבל במסגרת הסכם המו"פ ואשר נחוץ לביצועו, זולת לשם ביצוע הסכם המו"פ ;
- (6) התחייבות לשמור על סודיות של ידע שנתקבל או פותח במסגרת הסכם המו"פ ;
- (7) התחייבות לחלוק עם צדדים להסכם המו"פ תמלוגים המשתלמים מצדדים שלישיים בתמורה למכירת תוצאות המו"פ או קבלת זכות שימוש בהן .
- (ג) כלל הסכם מו"פ הוראות הנוגעות לשימוש בתוצאות המחקר והפיתוח או שיווק תוצאות המחקר והפיתוח, מקום שאלה מותרים לפי כללים אלה, יראו כל שימוש וכל שיווק כאמור, כמיזם משותף הכפוף להוראות כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), התשס"א-2001.
- (ד) בטל
- א2. פטור לפי כללים אלה יחול גם על הסכם מו"פ הכולל כבילות נוספות ובלבד שהכבילות הנוספות דרושות למימוש עיקרו של ההסכם ואין בהן כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק המוצר או בחלק ממנו.
3. פטור הסוג שבכללים אלה יחול על הסכם מו"פ בין מתחרים, שאינו נוגע לשוק מוצר שבו הם מתחרים או לשוק מוצר משיק, רק אם התקיימו לגביו שני אלה :
- (1) חלקם המצרפי של הצדדים להסכם המו"פ שהם מתחרים, אינו עולה על 30% משוק המוצר שבו הם מתחרים ;
- (2) בכל שוק מוצר שבו צדדים להסכם המו"פ מתחרים, קיימים לפחות עוד שני מתחרים בפועל שאינם צד להסכם המו"פ, ולכל אחד מהם נתח של לפחות 10% מאותו שוק מוצר.
4. פטור הסוג שבכללים אלה יחול על הסכם מו"פ בין מתחרים, הנוגע לשוק מוצר שבו הם מתחרים או לשוק מוצר משיק, רק אם התקיימו לגביו כל אלה :
- (1) חלקם המצרפי של הצדדים להסכם המו"פ שהם מתחרים, אינו עולה על 20% משוק המוצר שבו הם מתחרים ;

- (2) אם מוצרים שבהסכם המו"פ מהווים רכיבים שנועדו לשימוש בידי צד או צדדים להסכם בייצור מוצר אחר שאחד או יותר מהם מיצרים, חלקם של הצדדים להסכם המו"פ בשוק המוצר האחר לא עלה בעת כריתת ההסכם על 20%;
- (3) בכל שוק מוצר שבו הצדדים להסכם המו"פ מתחרים, קיימים לפחות עוד שלושה מתחרים בפועל שאינם צד להסכם המו"פ, ולכל אחד מהם נתח של לפחות 10% מאותו שוק מוצר;
- (4) הסכם המו"פ אינו נוגע לשימוש בתוצאות המחקר והפיתוח, ואין בין הצדדים או חלקם כל הסדר לגבי ענין זה;
- (5) הסכם המו"פ אינו נוגע לשיווק תוצאות המחקר והפיתוח, ואין בין הצדדים או חלקם כל הסדר לגבי ענין זה;
- (6) לכל הצדדים להסכם גישה לתוצאות המחקר והפיתוח;
- (7) כל צד רשאי להשתמש באופן עצמאי בתוצאות המחקר והפיתוח ובכל ידע טכני קודם הנדרש לכך.

5. לענין סעיפים 3 ו-4, בחישוב חלקם של צדדים להסכם בשוק מוצר יובא בחשבון, נוסף על האמור בסעיף 3 לכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"א-2001, גם חלקם של אחרים שיש להם עם מי מהצדדים הסכם אחד או יותר, באותו שוק מוצר, מהסוג הקבוע בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), התשס"א-2001.

6. בהסכם מו"פ בין מתחרים, בין בתחום התחרות ובין בתחום אחר, יתבצעו המגעים בין הצדדים להסכם המו"פ באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בין הצדדים, כולם או חלקם, ובכלל זה -

- (1) בין צדדים לא יועבר מידע בתחום המחקר והפיתוח שענינו עלויות, מכירות, רווחיות או תמחור, זולת ככל שהדבר נחוץ לביצוע הסכם המו"פ;
- (2) בין צדדים לא יועבר מידע בתחומים שאינם תחום המחקר והפיתוח או מידע שאינו נחוץ לשם ביצוע המחקר והפיתוח;
- (3) מגעים בין צדדים ייערכו בין בעלי התפקידים הנחוצים לשם ביצוע המחקר והפיתוח;
- (4) לא יוחלף מידע בין הצדדים שענינו ייצור מוצרים או שיווקם, זולת ככל שהדבר הכרחי לשימוש בתוצאות המחקר והפיתוח או לשיווק תוצאות המחקר והפיתוח מקום שאלה מותרים לפי כללים אלה;
- (5) יוגדרו נהלים להבטחת קיום האמור בפסקאות (1) עד (4).

7. (א) פטור הסוג שבכללים אלה לא יחול אם צד להסכם מו"פ הגביל עצמו באחד או יותר מאלה :

(1) זכותו לבצע מחקר ופיתוח בעצמו או עם צד שלישי בתחום שאינו קשור להסכם המו"פ, או - לאחר תום הסכם המו"פ - בתחום ההסכם או בתחום הקשור לו ;

(2) זכותו להעמיד לביקורת שיפוטית תוקף זכויות קניין רוחני רלוונטיות, או זכויות הצדדים שהן פרי ההסכם ;

(3) מספר היישומים של התהליכים שבהסכם המו"פ ;

(4) היכולת לקבוע מחירים, מרכיבי מחירים או הנחות.

(ב) פטור הסוג שבכללים אלה לא יחול על הסכם מו"פ המחייב אדם להיות צד לו לפרק זמן העולה על חמש עשרה שנים רצופות, ולא ניתנה בו לאותו אדם אפשרות להשתחרר ממנו בהודעה שייתן זמן סביר מראש.

(ג) פטור הסוג שבכללים אלה יחול על הסכם מו"פ רק אם מתקיימים לגביו כל אלה :

(1) המחקר והפיתוח מבוצעים על פי תכנית מפורטת המגדירה את מטרות המחקר והפיתוח ואת התחום שלגביו יבוצעו ;

(2) עיקרו של ההסכם אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ;

(3) אין בהסכם כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

8. תוקף פטור הסוג שבכללים אלה חמש שנים מיום תחילתם.

י"ג בכסלו התשס"א (10 בדצמבר 2000)

אהוד ברק
שר התעשייה והמסחר

דוד תדמור
הממונה על הגבלים עסקיים